

Του Γεωργίου Χατζηχρόνογλου

Πρωτοψάλτου - Μουσικοδιδασκάλου

Ύστερα από την διαμορφωθείσα κατάσταση στο χώρο των ιεροψαλτών της χώρας μας, θεωρώ χρέος μου να εκφράσω την άποψή μου και να συμβάλω στην αποκατάσταση της αλήθειας.

1. Δεν πρέπει να συγχέονται οι όροι «**μουσική**» και «**μουσικολογία**». Μουσική «θεραπεύουν» εκφράζουν άτομα προικισμένα από το Θεό με καλλιφωνία. Μουσικολογία μελετά ή ερευνά οιοσδήποτε νοήμων άνθρωπος, χωρίς κανένα ιδιαίτερο χάρισμα. Ο μουσικός (και εν προκειμένω ο ψάλτης) χρειάζεται τη μουσικολογία για να βελτιώνεται. Μουσικός όμως και μουσική υπάρχουν και χωρίς τη μουσικολογία. Το αντίθετο δεν μπορεί να συμβεί, όπως δεν υπάρχει προπονητική επιστήμη χωρίς αθλητή, Θεοδωράκης χωρίς κάποιον Μπιθικότση ή Χατζηδάκης χωρίς κάποια Μούσχουρη.

2. Τα σημαδόφωνα της ψαλτικής τέχνης μαθαίνονται και από τα βιβλία. Η μουσική όμως μαθαίνεται κοντά σε δασκάλους, που μπορούν και να ψάλλουν και να εμπνεύσουν το μαθητή. Αυτά είναι η παράδοση. Γράφει ο Β. Στεφανίδης (Σχεδιάγραμμα περί μουσικής ιδιαίτερου Εκκλησιαστικής).

«**Των σημαδίων η σημασία γραφή ου διδάσκεται... αλλά μόνον δια ζώσης φωνής και αισθητών του δασκάλου κινήσεων. ... ουδέ εκκλησιαστικός μουσικός λέγεται πρέποντος ο μη μαθών όσον το δυνατόν εκ παραδόσεως τα μέλη και τους σχηματισμούς των σημαδοφώνων**».

Στις μέρες μας συντελείται το παράδοξο. Μουσικολόγοι και μουσικολογίζοντες ανασύρουν άφωνα σημαδόφωνα, (καταργημένα από επίσημη και πανθομολογούμενα άξια και σεβαστή **επιτροπή του Πατριαρχείου**) και διδάσκουν εκτελέσεις αυτών **που δεν άκουσαν ποτέ**. Αν μπορούν να το κάνουν αυτά, τότε ας μας διαβάσουν και τα σημαδάφωνα της αρχαίας μουσικής των εθνικών για να γνωρίζουμε πώς τραγούδησαν το 300 ή 500 π.Χ. Αλλά το παράλογο είναι αυταπάδεικτο.

3. Ο Αγγ. Βουδούρης (Μουσικοκριτικά) γράφει για τον Πέτρο τον Λαμπαδάριο, πως μεταχειριζόταν τα εξής εκ των σημαδοφώνων (αφώνων)

λύγισμα	κράτημα
κύλισμα	έτερον
παρακλητική	πίασμα

Των άνω εξ σημαδίων τούτων η ενέργεια και η δύναμις, μόνον πρακτικώς διδάσκεται και όχι θεωρητικώς.

Και μάλιστα -συμπληρώνω εγώ- από γνώστες και χαρισματικούς δασκάλους.

Μάλιστα άνθρωπος του χώρου της επαναφοράς των αφώνων σημαδοφώνων, υποστήριξε από κρατικό ραδιοσταθμό, πως η παράδοση διεκόπη το **1814**, και

επανήλθε το **1937** από τον **Σίμωνα Καρά**. Αιδώς. Αυτά είναι μια επικίνδυνη άποψη, ανεγκέφαλου «ειδικού». Είπαμε. Άλλο μουσική κι άλλο μουσικολογία.

4. Το έργο της επιτροπής του Πατριαρχείου Κων/πολεως ουδέποτε αμφισβητήθηκε. Γράφει ο **Αγγ. Βουδούρης** (Μουσικοκριτικά): "...

οι εξηγηταί (της παλαιάς γραφής) απέδωσαν όσον ηδυνήθησαν, με τη νέαν γραφήν τον τρόπον της εκτελέσεως του μέλους και εδέσμευσαν το μέλους **ούτως ώστε να μην υπάρχει ουδείς φόβος όπως παραλλαγή τούτο εν τη εκτελέσει, οπότε θα κατεστρέφετο η εκκλ. μελωδία.** (Σημείωση: η υπογράμμιση δική μου).

Αυτοί λοιπόν, δεν γνώριζαν. Γνωρίζουν οι τωρινοί!!!

5. Τα μουσικά κείμενα κανείς ψάλτης δεν τα ψάλλει πανομοιότυπα με κάποιον άλλο. Όμως κι ο **Περιστέρης** καταξιώθηκε και ο **Παναγιωτίδης** και ο **Μήτρου** και ο **Καραμάνης** κι άλλοι πολλοί.

Αφού λοιπόν, υπάρχει διαφορά στο ύφος και στην έκφραση, αφού ο ίδιος ψάλτης αδυνατεί να αντιγράψει τον εαυτό του, προς τι όλος αυτός ο θόρυβος περί παραδόσεως που δεν παρεδόθει; Προς τι η κωδικοποίηση σηματοφώνων και η «εξήγησή» τους με ποσοτικο-χρονικούς χαρακτήρες; (**Λάθος ολέθριο**). Άλλωστε αυτή είναι η ομορφιά της τέχνης. Η διαφορετικότητα της προσωπικής ερμηνείας πάνω στον αδιασάλευτο γραπτό και προφορικό κίονα του απαραβίαστου μελωδήματος.

Αλλιώς θα είχαμε κλωνοποιημένους ψάλτες. Αυτό επιδιώκεται;

6. Η επιχειρούμενη προσπάθεια επαναφοράς καταργημένων σηματοφώνων, αποτελεί **αυθαιρεσία** και **προσβολή** τόσο των αποφάσεων του **Πατριαρχείου**, όσο και του κλάδου των ιεροψαλτών γενικότερα. Δεν υπάρχει καμμία έγκριση Εκκλησιαστικής Αρχής και δεν συζητήθηκε ποτέ η άποψη τους δημόσια.

7. Έχω την άποψη ότι θα είχαν αποτραπεί οι ακρότητες και τα δικαστήρια, αν οι «**νεοφανείς μεταρρυθμιστές**» της ψαλτικής τέχνης:

α) Άφηναν την παράδοση να ρέει στ' αυλάκια που η κοινή γνώμη προστάζει.

β) Δεν συνέχισαν την ιστορία της τέχνης με την τέχνη και

γ) Είχαν ανταποκριθεί θετικά στις προσκλήσεις για διάλογο, που κατά καιρούς και δημοσία τους έγιναν από φορείς και ιδιώτες.

8. Ήρθε η ώρα να μιλήσει και η Ελλαδική Εκκλησία, δια στόματος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ Χριστοδούλου, του και κατέχοντος την Προεδρίαν της Ιεράς Συνόδου.